Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

7 päivänä marraskuuta 2013 *

Kansallinen hallinnollinen menettely — Täysin jäsenvaltion sisäinen tilanne — Hallintotoimet — Perusteluvelvollisuus — Mahdollisuus korjata perustelujen puuttuminen hallintotoimesta vireille pannussa oikeudenkäynnissä — SEUT 296 artiklan toisen kohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan tulkinta — Unionin tuomioistuimen toimivallan puuttuminen

Asiassa C-313/12,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana (Italia) on esittänyt 19.6.2012 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.6.2012, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Giuseppa Romeo

vastaan

Regione Siciliana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz (esittelevä tuomari) sekä tuomarit E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby ja C. Vajda,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Giuseppa Romeo, edustajanaan avvocatessa M. Viaggio,

— Euroopan komissio, asiamiehinään C. Cattabriga ja H. Krämer,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee SEUT 296 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetun hallintotoimien perustelemisen periaatteen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Giuseppa Romeo ja Regione Siciliana ja joka koskee päätöstä, jolla pienennettiin Romeon eläkkeen määrää ja määrättiin kuluneilta kausilta maksettujen määrien takaisin perimisestä.

Italian oikeus

3 Hallintomenettelyä ja oikeutta tutustua hallinnollisiin asiakirjoihin koskevista uusista säännöistä 7.8.1990 annetun lain nro 241 (GURI nro 192, 18.8.1990, s. 7), sellaisena kuin se on muutettuna 11.2.2005 annetulla lailla nro 15 (GURI nro 42, 21.2.2005, s. 4; jäljempänä laki nro 241/1990), 1 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Hallintotoiminnassa on noudatettava laissa asetettuja tavoitteita sekä taloudellisuutta, tehokkuutta, puolueettomuutta, julkisuutta ja avoimuutta koskevia perusteita siten kuin tässä laissa ja muissa erityisiä menettelyjä koskevissa säännöksissä ja yhteisön oikeusjärjestyksen periaatteissa säädetään.”

4 Lain nro 241/1990 3 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään perusteluvelvollisuudesta seuraavaa:

”1. Hallinnolliset päätökset – – on perusteltava 2 momentissa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta. Perusteluissa on ilmoitettava tosiseikat ja oikeudelliset perustelut, joiden pohjalta hallinto on asiakirjojen tutkinnan jälkeen tehnyt ratkaisunsa.

2. Perusteluvelvollisuus ei koske lainsäädäntötoimia eikä yleisesti sovellettavia toimia.”

5 Lain nro 241/1990 21 octies §:n 2 momentin 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Kun kyseessä on sidottuun harkintaan perustuva hallintotoimi, toimia koskevien menettely- tai muotosäännösten vastaisesti tehtyä toimea ei voida kumota, jos voidaan pitää ilmeisenä, että hallintotoimen päätösosan sisältö ei olisi voinut olla muu kuin se, joka konkreettisesti omaksuttiin.”

6 Hallinnollisia päätöksiä, oikeutta tutustua hallinnollisiin asiakirjoihin ja hallintotoiminnan parantamista koskevista säännöksistä 30.4.1991 annetun Sisilian aluelain nro 10 (jäljempänä Sisilian aluelaki nro 10/1991) 3 §:ssä toistetaan sanatarkasti lain nro 241/1990 3 §.

7 Sisilian aluelain nro 10/1991 37 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Mikäli joistakin asioista ei ole säädetty tässä laissa, sovelletaan soveltuvin osin lain nro 241/1990 säännöksiä, mukaan luettuina myöhemmät muutokset ja täydennykset sekä näihin liittyvät täytäntöönpanotoimet.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

8 Regione Sicilianan entinen työntekijä Romeo saa kyseiseltä hallinnolta eläkettä. Regione Siciliana ilmoitti Romeolle vuonna 2007 kirjeitse, että hänen eläkkeensä määrä, joka oli vahvistettu aikaisemmalla alueviranomaisen päätöksellä, oli suurempi kuin se, mikä hänelle tosiasiassa kuului, ja että eläkkeen määrää pienennettäisiin ja perusteettomasti maksetut määrät perittäisiin samalla takaisin.

9 Romeo vaati kirjeen kumoamista Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Sicilianalle tekemässään valituksessa, jossa hän vetosi siihen, että toimea ei ollut perusteltu millään tavalla, minkä vuoksi ei ollut mahdollista etenkään määrittää niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia perusteita, joiden nojalla olisi perusteltua pienentää hänen eläkettään ja periä takaisin perusteettomasti maksetut määrät. Regione Sicilia nojautui menettelyssä lain nro 241/1990 21 octies §:n 2 momentin 1 kohtaan ja totesi, että riidanalainen kirje oli lainmukainen ja täydensi riidanalaisen toimen perusteluja.

10 Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana otti viran puolesta esiin kysymyksen siitä, onko lain nro 241/1990 21 octies 2 momentin 1 kohta yhteensopiva unionin oikeuden ja hallintotoimien perusteluvelvollisuuden kanssa, josta säädetään tämän saman lain 3 §:ssä ja Sisilian aluelain nro 10/1991 3 §:ssä.

11 Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana esittää ennakkoratkaisupyynnössä näkemyksiä unionin tuomioistuimen toimivallasta vastata esitettyihin kysymyksiin. Se toteaa ensinnäkin käyttävänsä käsiteltävänään olevassa asiassa tuomiovaltaa. Sillä on yksinomainen toimivalta tehdä asiaratkaisuja eläkkeiden alalla sekä toimivalta kumota hallintotoimia. Näin ollen – toisin kuin asiassa C-192/98, ANAS (Kok., s. I-8583), ja asiassa C-440/98, RAI (Kok., s. I-8597), 26.11.1999 annetuissa määräyksissä, joissa yhteisöjen tuomioistuin totesi, ettei sillä ollut toimivaltaa vastata Corte dei contin esittämiin kysymyksiin – nyt käsiteltävässä asiassa on katsottava, ettei viimeksi mainittu ole hallintoviranomainen vaan SEUT 267 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin.

12 Kun lisäksi otetaan huomioon lain nro 241/1990 1 §:n 1 momenttiin sisältyvä viittaus unionin oikeuteen, tämä ennakkoratkaisupyyntö on perusteltu sen vuoksi, että periaatetta, jonka mukaan kaikki hallintotoimet on perusteltava, on eurooppalaisen hallinto-oikeuden periaatteena sovellettava yhdenmukaisesti. Unionin tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi Corte dei conti saattoi tähän asiaan rinnastettavassa olevassa asiassa tässä asiassa esitettyjen toisen ja kolmannen kysymyksen kanssa identtiset kysymykset, katsoi asiassa C-482/10, Cicala, 21.12.2011 antamassaan tuomissa (Kok., s. I-14139), että lain nro 241/1990 1 §:n 1 momenttiin ei sisälly suoraa ja ehdotonta viittausta SEUT 296 artiklan toiseen kohtaan eikä perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohtaan, minkä vuoksi se katsoi, ettei sillä ollut toimivaltaa vastata esitettyihin kysymyksiin.

13 Unionin tuomioistuimelle on kuitenkin syytä esittää uudelleen samat kysymykset sekä yksi lisäkysymys, kun otetaan huomioon Consiglio di Staton 10.5.2011 tekemä päätös (päätös nro 2755/2011), joka koskee erään eläimistöä ja metsästystä koskevan suunnittelun alalla annetun hallintotoimen lainvastaisuuden oikeudellisia seurauksia. Viimeksi mainittu tuomioistuin sovelsi hallintomenettelylain, joka on 2.7.2010 annetun asetuksen (decreto legislativo) nro 104 liitteenä, 1 §:n perusteella, jossa säädetään, että ”hallintotuomioistuinten on varmistettava täysimääräinen ja tehokas suojaaminen perustuslain ja unionin oikeuden periaatteiden mukaisesti”, suoraan ja ehdottomasti SEUT 264 artiklaa täysin jäsenvaltion sisäisessä tilanteessa ja jätti soveltamatta kansallisia menettelysääntöjä.

14 Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana päättelee tästä, että Consiglio di Stato on poikennut edellä mainitusta asiassa Cicala annetusta tuomiosta katsoessaan, että SEUT 264 artiklaa sovellettiin, ja pohtii lisäksi, onko kyseinen tuomioistuin soveltanut oikein kyseistä artiklaa koskevaa unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

15 Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana katsoo edellä mainitun Consiglio di Staton antaman ratkaisun perusteella, että esiin tulee kysymys siitä, voiko kansallinen tuomioistuin sellaisen kansallisen lainsäädännön perusteella, jossa viitataan suoraan ja ehdottomasti unionin oikeuteen, tulkita ja soveltaa unionin oikeutta virheellisesti.

16 Siltä osin kuin kyse on käsiteltävästä asiasta Corte dei Conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana katsoo, että lain nro 241/1990 21 octies §, sellaisena kuin sitä on tulkittu kansallisessa oikeuskäytännössä, on ristiriidassa hallintotoimien perustelemista koskevan unionin oikeuskäytännön

kanssa. Jos sen pitäisi soveltaa kyseistä 21 octies §:ää näin tulkittuna, se poikkeaisi perusteluvelvollisuutta koskevasta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, vaikka se on velvollinen lain nro 241/1990 1 §:n huomioon ottaen soveltamaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

17 Vaikka lisäksi käsiteltävässä asiassa kyse olisikin puhtaasti valtion sisäisestä ongelmasta, on edellä esitetyt seikat huomioon ottaen ratkaistava, onko perusteluvelvollisuutta koskevaa unionin oikeuden periaatetta sovellettava myös eläkkeitä koskeviin kansallisiin hallintotoimiin.

18 Näin ollen Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione siciliana on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voiko kansallinen tuomioistuin sellaisen kansallisen säännöksen nojalla, jossa viitataan täysin sisäisten tilanteiden osalta unionin oikeuteen, tulkita ja soveltaa kyseisen unionin oikeuden määräyksiä tai säännöksiä ja periaatteita poikkeamalla niistä tai soveltamalla niitä virheellisesti unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä niistä omaksuttuun tulkintaan nähden?

2) Onko Euroopan unionin oikeuden mukaista tulkita ja soveltaa lain nro 241/1990 3 §:ää ja Sisilian aluelain nro 10/1991 3 §:ää yhdessä lain nro 241/1990 1 §:n, jossa Italian viranomaiset velvoitetaan soveltamaan Euroopan unionin oikeusjärjestyksen periaatteita SEUT 296 artiklan toisessa kohdassa ja –– perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetun hallintotoimien perustelemista koskevan velvoitteen mukaisesti, kanssa siten, että eläkeasioita koskevat hallintopäätökset, joita ei näiden kansallisten säännösten mukaan tehdä julkista valtaa käytettäessä eli jotka koskevat subjektiivisia oikeuksia mutta kuuluvat sidotun harkintavallan piiriin, voidaan jättää perusteluvelvollisuuden ulkopuolelle, ja voidaanko tätä pitää hallintopäätöksen tekemisessä noudatettavan olennaisen menettelymääräyksen rikkomisena?

3) Onko lain nro 241/1990 21 octies §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisena kuin sitä on tulkittu hallinto-oikeudellisessa oikeuskäytännössä, yhdessä lain nro 241/1990 3 §:ssä ja Sisilian aluelaissa nro 10/1991 tarkoitetun hallintotoimien perustelemista – [SEUT] 296 artiklan toisessa kohdassa ja –– perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetun hallintotoimien perusteluvelvollisuuden mukaisesti – koskevan velvollisuuden kanssa yhteensopiva lain nro 241/1990 1 §:n, jossa säädetään viranomaisten velvollisuudesta soveltaa Euroopan unionin oikeusjärjestyksen periaatteita, kanssa, ja voidaanko näin ollen sen mukaisena ja hyväksyttävänä pitää tulkintaa ja soveltamista, joiden mukaan viranomainen voi täydentää toteuttamansa hallintotoimen perusteluja oikeudenkäynnissä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Toinen ja kolmas kysymys

19 On syytä todeta aluksi, että toinen ja kolmas kysymys koskevat EUT-sopimuksen ja perusoikeuskirjan määräysten tulkintaa tilanteessa, joka on täysin jäsenvaltion sisäinen, kuten Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana itse toteaa.

20 Näissä olosuhteissa unionin tuomioistuimen on viran puolesta varmistuttava siitä, onko se toimivaltainen lausumaan kyseisten säännösten tulkinnasta (ks. vastaavasti asia C-245/09, Omalet, tuomio 22.12.2010, Kok., s. I-13771, 10 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

21 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuin on tämän oikeuskäytännön nojalla useaan otteeseen katsonut, että sillä on toimivalta ratkaista unionin oikeuden säännöksiä tai määräyksiä koskevat ennakkoratkaisupyynnöt sellaisissa tapauksissa, joissa pääasian tosiseikat jäävät unionin oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle mutta joissa kansallisessa lainsäädännössä viitataan

kyseisten unionin oikeuden säännösten tai määräysten sisältöön sen ratkaisemiseksi, mitä sääntöjä sovelletaan täysin asianomaisen jäsenvaltion sisäiseen tilanteeseen (ks. mm. asia C-3/04, Poseidon Chartering, tuomio 16.3.2006, Kok., s. I-2505, 15 kohta; asia C-280/06, ETI ym., tuomio 11.12.2007, Kok., s. I-10893, 22 ja 26 kohta; yhdistetyt asiat C-175/08, C-176/08, C-178/08 ja C-179/08, Salahadin Abdulla ym., tuomio 2.3.2010, Kok., s. I-1493, 48 kohta; em. asia Cicala, tuomion 17 kohta ja asia C-583/10, Nolan, tuomio 18.10.2012, 45 kohta).

22 Unionilla on selvä intressi sen osalta, että unionin oikeudesta omaksuttuja säännöksiä ja käsitteitä tulkitaan yhdenmukaisesti, jotta vältettäisiin myöhemmät tulkintaerot, kun kansallisessa lainsäädännössä noudatetaan muiden kuin asianomaisen unionin oikeussäännön soveltamisalaan kuuluvien tilanteiden ratkaisemiseksi mainitussa oikeussäännössä tehtyjä ratkaisuja sen takaamiseksi, että valtion sisäisiä tilanteita sekä tilanteita, joihin sovelletaan unionin oikeutta, kohdellaan samalla tavoin, eikä tämä riipu siitä, missä olosuhteissa unionin oikeuden säännöksiä ja käsitteitä sovelletaan (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Salahadin Abdulla ym., tuomion 48 kohta; asia C-602/10, SC Volksbank România, tuomio 12.7.2012, 87 ja 88 kohta; em. asia Nolan, tuomion 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia C-32/11, Allianz Hungária Biztosító ym., tuomio 14.3.2013, 20 ja 21 kohta).

23 Näin on silloin, kun unionin oikeuden säännöksiä tai määräyksiä sovelletaan kansallisen oikeuden nojalla tällaisiin tilanteisiin suoraan ja ehdottomasti (ks. vastaavasti em. asia Cicala, tuomion 19 kohta ja em. asia Nolan, tuomion 47 kohta).

24 Pääasiassa kyseessä olevan lainsäädännön osalta unionin tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana oli tähän asiaan rinnastettavassa asiassa saattanut kysymykset, jotka ovat identtisiä tässä asiassa esitettyjen toisen ja kolmannen kysymyksen kanssa, on jo tutkinut kysymyksen siitä, sisältyykö lain nro 241/1990 1 §:ään viittaus unionin oikeuteen edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla, missä yhteydessä unionin tuomioistuin saattoi vastata kysymyksiin unionin oikeuden tulkinnasta täysin jäsenvaltion sisäisissä riita-asioissa (ks. em. asia Cicala).

25 Unionin tuomioistuin totesi viimeksi mainitussa asiassa antamassaan tuomiossa ennakkoratkaisupyynnössä ja Regione Sicilianan, Italian hallituksen ja Euroopan komission sille toimittamissa kirjallisissa huomautuksissa esittämien tietojen perusteella, että lakiin nro 241/1990 ei sisälly riittävän täsmällisiä mainintoja, joista voitaisiin päätellä, että viitatessaan lain nro 241/1990 1 §:ssä unionin oikeuden periaatteisiin kansallisen lainsäätäjän tarkoituksena olisi ollut perusteluvelvollisuuden osalta viitata SEUT 296 artiklan toisen kohdan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan sisältöön tai muihin toimien perusteluvelvollisuutta koskeviin unionin oikeussääntöihin, jotta jäsenvaltion sisäisiä tilanteita sekä tilanteita, joihin sovelletaan unionin oikeutta, kohdeltaisiin samalla tavoin. Unionin tuomioistuin totesi näin ollen, että sillä ei ole toimivaltaa vastata Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Sicilianan esittämiin kysymyksiin.

26 Unionin tuomioistuin totesi edellä mainitun asiassa Cicala antamansa tuomion 23–25 kohdassa yhtäältä, että laissa nro 241/1990 ja Sisilian aluelaissa nro 10/1991 on erityisiä sääntöjä hallintotoimien perusteluvelvollisuudesta ja tämän velvollisuuden laiminlyönnistä, ja toisaalta, että lain nro 241/1990 1 §:ssä viitataan yleisesti ”yhteisön oikeusjärjestyksen periaatteisiin”, eikä erityisesti ennakkoratkaisukysymyksissä mainittuihin SEUT 296 artiklan toiseen kohtaan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohtaan tai muihin toimien perusteluvelvollisuutta koskeviin unionin oikeussääntöihin.

27 Unionin tuomioistuin teki tästä kyseisen tuomion 26 ja 27 kohdassa päätelmän, jonka mukaan ei voida katsoa, että SEUT 296 artiklan toista kohtaa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohtaa sovellettaisiin Italian oikeuden nojalla suoraan ja ehdottomasti, jotta varmistettaisiin, että jäsenvaltion sisäisiä tilanteita sekä tilanteita, joihin sovelletaan unionin oikeutta, kohdeltaisiin samalla tavoin.

28 Unionin tuomioistuin lisäsi kyseisen tuomion 28 kohdassa, että Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana ei ole katsonut, että tästä lain nro 241/1990 1 §:ään sisältyvästä viittauksesta unionin oikeudesta johdettuihin periaatteisiin seuraisi se, että olisi jätettävä soveltamatta perusteluvelvollisuutta koskevia kansallisia säännöksiä ja että ne olisi korvattava SEUT 296 artiklan toisella kohdalla ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdalla.

29 Käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei ole maininnut, kuten komissio on todennut unionin tuomioistuimelle esittämissään kirjallisissa huomautuksissa, syitä, joiden perusteella voitaisiin uudelleen kyseenalaistaa päätelmä siitä, että unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa vastata esitettyihin kysymyksiin.

30 Niinpä viittauksella ennakkoratkaisupyynnössä lainattuun Consiglio di Staton päätökseen ei ole merkitystä. Kyseinen päätös koskee näet muita kuin pääasiassa kyseessä olevia ongelmia ja Italian lainsäädännön normeja ilman että kyseisessä päätöksessä olisi käsitelty kysymystä siitä, sisältyykö lain nro 241/1990 1 §:ään unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitetuin tavoin viittaus SEUT 296 artiklan toiseen kohtaan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohtaan.

31 Perusteluista, jotka Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana, on esittänyt päätökselleen saattaa unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi samat kysymykset kuin jotka esitettiin asiassa, joka johti edellä mainittuun tuomioon Cicala, ei käy ilmi, että lain nro 241/1990 1 §:ään sisältyvällä viittauksella unionin oikeudesta johdettuihin periaatteisiin olisi tosiasiallisesti tarkoitus varmistaa, että jäsenvaltion sisäisiä tilanteita sekä tilanteita, joihin sovelletaan unionin oikeutta, kohdellaan samalla tavoin.

32 Erityisesti edellä 24 kohdassa mainittujen seikkojen mukaisesti on niin, että kun kansallisen lain säännöksiä sovelletaan asianomaisen jäsenvaltion sisäisen tilanteen sääntelemiseksi, kuten pääasiassa kyseessä olevan kaltaisia perusteluvelvollisuutta ja tämän velvollisuuden laiminlyönnin seurauksia koskevia Italian lain säännöksiä, on ilmeistä, että saman kansallisen lain säännöksen, jossa viitataan unionin oikeuteen, kuten pääasiassa kyseessä olevassa säännöksessä, tarkoituksena ei ole tällaisen samanlaisen kohtelun varmistaminen.

33 Samanlainen kohtelu varmistetaan vain, jos kansallisessa oikeudessa oleva viittaus unionin sääntöihin on suora ja ehdoton ja kansallisissa oikeussäännöissä ei sallita kyseisistä unionin säännöistä poikkeamista, sellaisina kuin unionin tuomioistuin niitä tulkitsee (ks. vastaavasti asia C-346/93, Kleinwort Benson, tuomio 28.3.1995, Kok., s. I-615, 16 kohta; em. asia Poseidon Chartering, tuomion 17 ja 18 kohta; em. asia ETI ym., tuomion 25 kohta ja em. asia Allianz Hungária Biztosító ym., tuomion 21 kohta).

34 Kun kansallisessa lainsäädännössä on samalla sekä edellä 4–7 kohdassa mainitun kaltaisia perusteluvelvollisuutta koskevia erityissääntöjä kansallista oikeutta koskevan kysymyksen ratkaisemiseksi ja säännös, jossa viitataan unionin oikeudesta johdettuihin periaatteisiin, kuten on pääasiassa kyseessä olevan kansallisen lainsäädännön osalta, tästä kansallisesta lainsäädännöstä on käytävä selvästi ilmi, että saman kansallista oikeutta koskevan kysymyksen ratkaisemiseen ei ole sovellettava kansallisen oikeuden erityissääntöjä vaan unionin oikeudesta johdettuja periaatteita.

35 Käsiteltävässä asiassa Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Sicilianan ennakkoratkaisupyynnössä esittämien seikkojen perusteella ei vaikuta siltä, että Italian lainsäätäjän aikomuksena olisi ollut perusteluvelvollisuuden osalta saattaa täysin jäsenvaltion sisäiset tilanteet SEUT 296 artiklan toisen alakohdan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan soveltamisalaan perusteluvelvollisuutta ja tämän velvollisuuden laiminlyönnin seurauksia koskevien Italian oikeuden erityissääntöjen sijasta.

36 Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana ei ole myöskään tuonut esiin seikkoja, joista voitaisiin päätellä, että lain nro 241/1990 1 §:ään sisältyvä viittaus unionin oikeudesta johdettuihin periaatteisiin viittaisi tosiasiallisesti SEUT 296 artiklan toisen kohdan ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan määräysten sisältöön tai muihin toimien perusteluvelvollisuutta koskeviin unionin oikeussääntöihin.

37 Näin ollen ei voida katsoa, että SEUT 296 artiklan toista kohtaa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohtaa tai muita perusteluvelvollisuutta koskevia unionin oikeussääntöjä sovellettaisiin sellaisenaan suoraan ja ehdottomasti lain nro 241/1990 1 §:n nojalla, jotta jäsenvaltion sisäisiä tilanteita sekä tilanteita, joihin sovelletaan unionin oikeutta, kohdeltaisiin samalla tavoin. On siis todettava, että käsiteltävässä asiassa puuttuu unionin intressi sen osalta, että unionin oikeudesta omaksuttuja säännöksiä ja käsitteitä tulkittaisiin yhdenmukaisesti riippumatta siitä, missä olosuhteissa niitä sovelletaan.

38 Tästä seuraa, että unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa vastata toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen.

Ensimmäinen kysymys

39 Edellä esitetyistä toteamuksista seuraa, että ensimmäisellä kysymyksellä pyritään itse asiassa saamaan unionin tuomioistuimelta neuvoa-antava lausunto yleisluonteiseen kysymykseen, joka ei koske Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Sicilianassa vireillä olevan riita-asian ratkaisua.

40 Unionin tuomioistuimen vakiintuneessa oikeuskäytännössä on katsottu, että ennakkoratkaisupyynnön esittämisen oikeutuksena ei ole intressi saada neuvoa-antavia lausuntoja yleisistä tai hypoteettisista kysymyksistä vaan se, että kysymys on tarpeen riita-asian todelliseksi ratkaisemiseksi (ks. asia C-314/96, Djabali, tuomio 12.3.1998, Kok., s. I-1149, 19 kohta; asia C-147/02, Alabaster, tuomio 30.3.2004, Kok., s. I-3101, 54 kohta ja asia C-617/10, Åkerberg Fransson, tuomio 26.2.2013, 42 kohta).

41 Näin ollen ensimmäinen kysymys on jätettävä tutkimatta.

42 Näissä olosuhteissa ei ole tarpeen tutkia, onko Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Siciliana pääasian asiayhteydessä SEUT 267 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin.

Oikeudenkäyntikulut

43 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Sicilianan (Italia) 19.6.2012 tekemällään päätöksellä esittämä ensimmäinen kysymys jätetään tutkimatta.

2) Euroopan unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa vastata Corte dei conti, sezione giurisdizionale per la Regione Sicilianan 19.6.2012 tekemällään päätöksellä esittämiin toiseen ja kolmanteen kysymykseen.

Allekirjoitukset